

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของ
ผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง
Factors Affecting Legal Compliance in the Migrant Labours Registration of
Fishery Entrepreneurs in Rayong Municipality

วิภาวี รักษ์น้ำเที่ยง (Wipawee Raknamthiang)¹

ธีระ กุลสวัสดิ์ (Teera Kulsawat)²

อนูรัตน์ อนันตนาธร (Anurat Anantanatorn)³

ภัทรพงษ์ รัตนเสวี (Pattharapong Rattanasavee)⁴

¹นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Student Master of Political Science, Security Resource Management, Faculty of Political Science and
Laws, Burapha University

^{2,3,4}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Asst. Prof. Dr., Faculty of Political Sciences and Laws, Burapha University

E-mail: wipawee1313@gmail.com

Received: 14 May 2019

Revised: 26 May 2019

Accepted: 31 May 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง และเพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 228 ราย

ผลการศึกษา พบว่าการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง ทั้งหมดปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาล

วิภาวี รัตนน้ำเที่ยง ชีระ กุลสวัสดิ์ อนุรัตน์ อนันทนาร และภัทรพงษ์ รัตนเสวี

นกระยะของ พบว่า การเป็นสมาชิกหรือสมาคม, ประสบการณ์การเป็นเจ้าของเรือ, ประเภทของการประกอบธุรกิจประมง, จำนวนแรงงานการทำประมง, เงินอุดหนุนจากภาครัฐ, การถือครองเรือประมง, การถูกจับกุมและจำนวนครั้งของการถูกตรวจสอบ มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านความเชื่อมั่น ปัจจัยทางด้านกฎหมาย และปัจจัยทางด้านสวัสดิการมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว พบว่า ต้องเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ให้มีความสอดคล้องตรงตามความต้องการ อำนวยความสะดวกสบาย สามารถช่วยลดปัญหาการไม่ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ เจ้าหน้าที่ที่มีการพบปะผู้ประกอบการเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการได้รู้ถึงสิทธิประโยชน์ หน้าที่ของผู้ประกอบการต่อการปฏิบัติตามขั้นตอนของการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ค่าธรรมเนียม ตลอดจนการต่ออายุสัญญาการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวอย่างต่อเนื่องตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อตกลงการจ้างงานตามกฎหมาย

คำสำคัญ: การปฏิบัติตามกฎหมาย, การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว

Abstract

The purpose of this research was to study factors affecting legal compliance in the registration of migrant labour of fishery entrepreneurs in Rayong Municipality. And to study the problems of migrant labour registration, of fisheries entrepreneurs in Rayong Municipality. This study use quantitative research, which collected data from fishing entrepreneurs in Rayong Municipality, which using 2 2 8 sampling groups.

The results of the study showed that compliance with the law on registration of migrant labour of fisheries entrepreneurs in Rayong Municipality. All comply with the law on registration of migrant labours. Factors affecting legal compliance in the migrant labours registration of fisheries entrepreneurs in Rayong municipality founds that being; a member or association, boat ownership experience, types of fishing business, number of fishing workers, government subsidies, holding a fishing boat, arrest and the number of inspections have affecting the compliance with the law on migrant labour registration of fisheries entrepreneurs in Rayong municipality. Economic factors, confidence factors, legal factors, and welfare factors are related to legal compliance in the registration of migrant labours of fishing operators in Rayong Municipality

Suggestions for complying with the law on migrant labour registration found that the need to increase communication channels, improve the efficiency of systematic management. To be in accordance with the requirements, and makes comfort. It can help reduce the problem of not registering migrant labours. The officials have met entrepreneurs to create understanding for entrepreneurs to know the benefits. The duties of entrepreneurs towards the implementation of the procedures for migrant labour registration, fees, and renewal of the contract for migrant labour registration in accordance with the conditions specified in the legal employment agreement.

Keywords: Compliance with laws, Registration of migrant labours

บทนำ

สถานการณ์ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่มีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย เป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในหลายภูมิภาคของโลกรวมทั้งประเทศไทย การขยายตัวของเศรษฐกิจ และสังคมในยุคโลกาภิวัตน์นั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการโครงสร้างทางด้านการผลิตจากภาคเกษตรกรรมนำไปสู่ภาคอุตสาหกรรม การบริการ และท่องเที่ยวที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความต้องการแรงงานมีแนวโน้มสูงขึ้นแต่กำลังแรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานที่มีไม่สามารถตอบสนองได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่องจึงเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีแรงงานไทยที่ได้เดินทางไปหางานทำยังต่างประเทศ เช่น ทวีปอเมริกาหรือยุโรป เป็นต้น นั้นมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เนื่องจากได้รับค่าจ้าง และค่าตอบแทนสูงกว่าการทำงานภายในประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างของตลาดแรงงานภายในประเทศ กล่าวคือ ความต้องการแรงงานของตลาดแรงงานมีมากกว่ากำลังแรงงานที่เข้าสู่ตลาดแรงงานทำให้ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานกำลังแรงงานที่ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศลดลง ส่งผลให้อัตราค่าจ้างแรงงานภายในประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นเกิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอินโดจีนด้วยว่าประเทศไทยมีชายแดนติดกับประเทศพม่า ลาว และกัมพูชา จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นายจ้างในประเทศไทยให้ความสนใจต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ได้ลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย เนื่องจากแรงงานเหล่านี้มีราคาค่าจ้างในอัตราที่ถูกไม่มีอำนาจในการต่อรองไม่ต้องจ่ายค่าสวัสดิการตามที่กฎหมายกำหนดไม่มีภาระผูกพันเมื่อเลิกจ้างตลอดจนไม่รู้ภาษาและกฎหมายของประเทศไทยจึงง่ายต่อการควบคุม ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าต่ำลง ทั้งยังเป็นการบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางกิจการอีกด้วย แต่ปัญหาที่มาพร้อมกับแรงงานต่างด้าว คือ แรงงานดังกล่าวได้ทำการแย่งชิง

วิภาวี รักษาเที่ยง ชีระ กุลสวัสดิ์ อนุรัตน์ อนันทนาธร และภัทรพงษ์ รัตนเสวี

แรงงานชั้นกรรมกรของไทยได้เป็นจำนวนมาก และในส่วนของภาครัฐจะไม่สามารถเก็บข้อมูลจำนวนแรงงานต่างด้าวที่แท้จริงภายในประเทศ ทำให้หลายรัฐบาลที่ผ่านมามีต้องประกาศให้แรงงานต่างด้าวภายในประเทศดำเนินการขึ้นทะเบียนต่างด้าวอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานภายในประเทศ และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในภาพรวมให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างถูกต้อง โดยเริ่มประกาศใช้ครั้งแรกเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2547 สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยดึงดูดต่อความต้องการแรงงานต่างด้าว ในขณะที่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศพม่า นั้นเป็นแรงผลักดันอย่างรุนแรง ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานการณ์แรงงานต่างด้าว ขอเข้ามาทำงานในประเทศไทย เดือนตุลาคม 2560 แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ เมียนมา ลาว และกัมพูชา คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร มีจำนวนทั้งสิ้น 1,622,684 คน ประเภทพิศุจน์สัญชาติ คือ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่หลบหนีเข้าเมืองได้รับการผ่อนผันให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้ผ่านการพิศุจน์สัญชาติและปรับสถานการณ์เข้าเมืองถูกต้องตามกฎหมายเรียบร้อยแล้ว และส่วนการนำเข้าตาม MOU คือ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลประเทศต้นทาง โดยเป็นงานที่ได้รับอนุญาตการทำงานมากที่สุด 2 ตำแหน่งงาน คือ งานกรรมกร และงานรับใช้ในบ้าน ใน 24 ประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาตทำงานได้

เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2555 คณะรัฐมนตรีมีมติ กำหนดให้จัดตั้งศูนย์ประสานแรงงานประมงจังหวัด เพื่อป้องกันปราบปราม สกัดกั้น และการจัดการค้ามนุษย์ในรูปแบบแรงงานประมง โดยให้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานแรงงานประมงเป็นการนำร่องใน 7 จังหวัด ประกอบด้วยจังหวัดสมุทรสาคร ระยอง ตราด ชุมพร สงขลา ระนอง และสตูล ที่จะนำแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงานในกิจการประมงเท่านั้น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน (ศูนย์ประสานแรงงานประมงจังหวัด, 2560) ต่อมา มีการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 (พ.ร.ก. แรงงานต่างด้าว) เมื่อเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2560 ทางรัฐได้มีการออกกฎหมาย และการบังคับใช้การให้คำจำกัดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวแล้วนั้น การกระทำสิ่งใดๆ ของแรงงานต่างด้าวจึงเป็นผลทำให้รัฐมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องในการกำกับดูแล และอำนวยความสะดวกตามหลักสิทธิมนุษยชนที่สมควรจะได้รับ พร้อมกับการยึดตามหลักสากลในการดูแลแรงงานต่างด้าวเพื่อให้ได้รับสวัสดิการจากรัฐและนายจ้างตามสิทธิ ที่ส่งผลสะท้อนต่อแวดวงธุรกิจ อุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องหลากหลาย ได้สร้างความตื่นตระหนกและหวาดวิตกทั้งในส่วนของผู้ประกอบการและแรงงานต่างด้าว เนื่องด้วยในกฎหมายฉบับดังกล่าวระบุบทลงโทษในกรณีที่นายจ้างรับคนต่างด้าวที่ทำงานห้ามคนต่างด้าวทำ หรือรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานเข้าทำงาน มีโทษปรับตั้งแต่ 400,000-800,000 บาท ต่อคนต่างด้าวที่จ้าง 1 คน นายจ้างให้คนต่างด้าวทำงานไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตมีโทษปรับไม่เกิน 400,000 บาทต่อคนต่างด้าว 1 คน ผลกระทบ

ดังกล่าวเป็นการประเมินจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สูญเสียไป โดยยังนับไม่รวมต้นทุนของผู้ประกอบการที่เพิ่มขึ้นจากการทำให้แรงงานต่างด้าวทำงานอย่างถูกต้อง

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศปลายทางที่รับแรงงานต่างด้าวเหล่านี้เข้ามาทำงาน นำไปสู่การดูแลถึงในส่วนของจังหวัดต่างๆ ที่แรงงานต่างด้าวได้เข้ามาทำงาน จึงจะต้องพยายามควบคุมกลุ่มแรงงานต่างด้าวกุ่มดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพในการจัดการ เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยผ่านยุทธศาสตร์บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในระบบ โดยการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่รัฐช่วยแก้ปัญหาในเรื่องของแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ ลูกจ้างที่เป็นแรงงานต่างด้าวจะได้เป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย สามารถมีสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับสวัสดิการของรัฐ และการได้รับการคุ้มครองตามหลักมนุษยธรรม เป็นการจ้ระบบที่รัฐจะสามารถเข้าถึงข้อมูล ทราบถึงจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน เป็นส่วนหนึ่งของความเกี่ยวข้องในด้านสังคม ความมั่นคง และเศรษฐกิจของประเทศ แต่ที่ผ่านมาแรงงานต่างด้าวที่มีการตกหล่นหรือไม่ได้มาขึ้นทะเบียน นั้นมีสาเหตุมาจากหลายๆ ปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเดินทางไป-มาที่ไม่สะดวก ค่าใช้จ่ายที่มีราคาสูง มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก บางครั้งเกิดความไม่เข้าใจถึงขั้นตอนกระบวนการ และมีการเรียกเก็บผลประโยชน์จากกลุ่มนายหน้าที่ทำให้รัฐไม่สามารถเข้ามาควบคุมกำกับดูแลเหล่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวได้ จนในบางครั้งเป็นการเปิดช่องทางให้แรงงานต่างด้าวถูกเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์ อีกทั้งในการกำหนดให้ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวในครั้งนี้จะทำให้รัฐสามารถจำแนกจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย จะเป็นส่วนของการวางแผนทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการ และการวางแผนงานในการดำเนินงานครั้งต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง
2. ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง
3. ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการให้บริการประชาชน

การบริหารจัดการข้างต้น การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ รวมไปถึงของการปฏิบัติงานตามกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริการทางด้านการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวอยู่ด้วย

2. แนวคิดเรื่องการจ้างงาน และการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายภายใต้ MOU

แนวคิดเรื่องการจ้างงาน (สุณีย์ จ้อยจำรัส, 2547) ในอดีตแนวคิดการจ้างงานของนายจ้างจะคิดว่า ตนเป็นนายมีอำนาจที่จะสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ลูกจ้างได้ แต่ปัจจุบันนายจ้างส่วนใหญ่จะมีแนวคิดเกี่ยวกับการจ้างงานโดยหันกลับมามองถึงความสำคัญของลูกจ้างมากขึ้น และเปลี่ยนแนวคิดจากนายจ้างเป็น นายออกคำสั่งอย่างเดียว มาเป็นแนวทางการบริหารแบบใหม่โดยนายจ้างมีหน้าที่ในการวางแผนการจัด คนทำงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุม นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างแล้ว ยังรวมถึง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรของฝ่ายนายจ้าง และองค์กรของฝ่ายลูกจ้างที่เข้าไปมีบทบาทในการกำหนด ความสัมพันธ์ ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในการส่งเสริมสนับสนุน ให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่าง นายจ้างและลูกจ้าง การวางมาตรฐานในการจ้างงาน และการใช้แรงงาน การระงับข้อขัดแย้ง หรือ ข้อพิพาท แรงงานที่เกิดขึ้น ให้ยุติลงโดยเร็ว และด้วยความพอใจของทั้ง 2 ฝ่ายมากที่สุด ในทางตรงกันข้าม สถานประกอบการใดนายจ้างและลูกจ้างต่างปฏิบัติด้วยการเอาใจเอาเปรียบ มีทัศนคติและกระทำการในเชิง ปฏิปักษ์ต่อกัน ย่อมเกิดความไม่พอใจเกิดความขัดแย้ง ร้าวฉาน และอาจพัฒนาไปเป็นข้อพิพาทแรงงานที่ รุนแรง ทำให้เกิดการชะงักของงานในรูปแบบต่างๆ เช่น การถ่วงงานหรือทำงานช้าๆ (Slowdown, go-slow) การลาออกทั้งกลุ่มโดยเฉพาะช่วงหรือคนงานมีฝีมือ การลาถ่วงพร้อมกัน การลาป่วยพร้อมกัน การทำงาน แบบแฉกตรง (work-to-rule) การทิ้งงาน (walkout) การนัดหยุดงาน (strike) เกิดการทำลายทำให้อีกฝ่ายหนึ่ง เสียหาย เช่น การก่อกวนก่อกองทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพ หรือเสียหายทันทีที่ผู้บริหารโยกย้ายไปใช้ การลอบทำลาย เครื่องจักรเครื่องมือของนายจ้าง การลอบวางเพลิงสถานประกอบการ

กฎหมายว่าด้วยการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในต่างประเทศ กฎกระทรวง การนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. 2559 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 6 วรรคสอง แห่งพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. 2559 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ โดย “นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่า ด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้หมายความรวมถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประสงค์จะนำคนต่างด้าว มาทำงานในประเทศกับตนด้วย และ “ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมา ทำงานกับนายจ้างในประเทศ

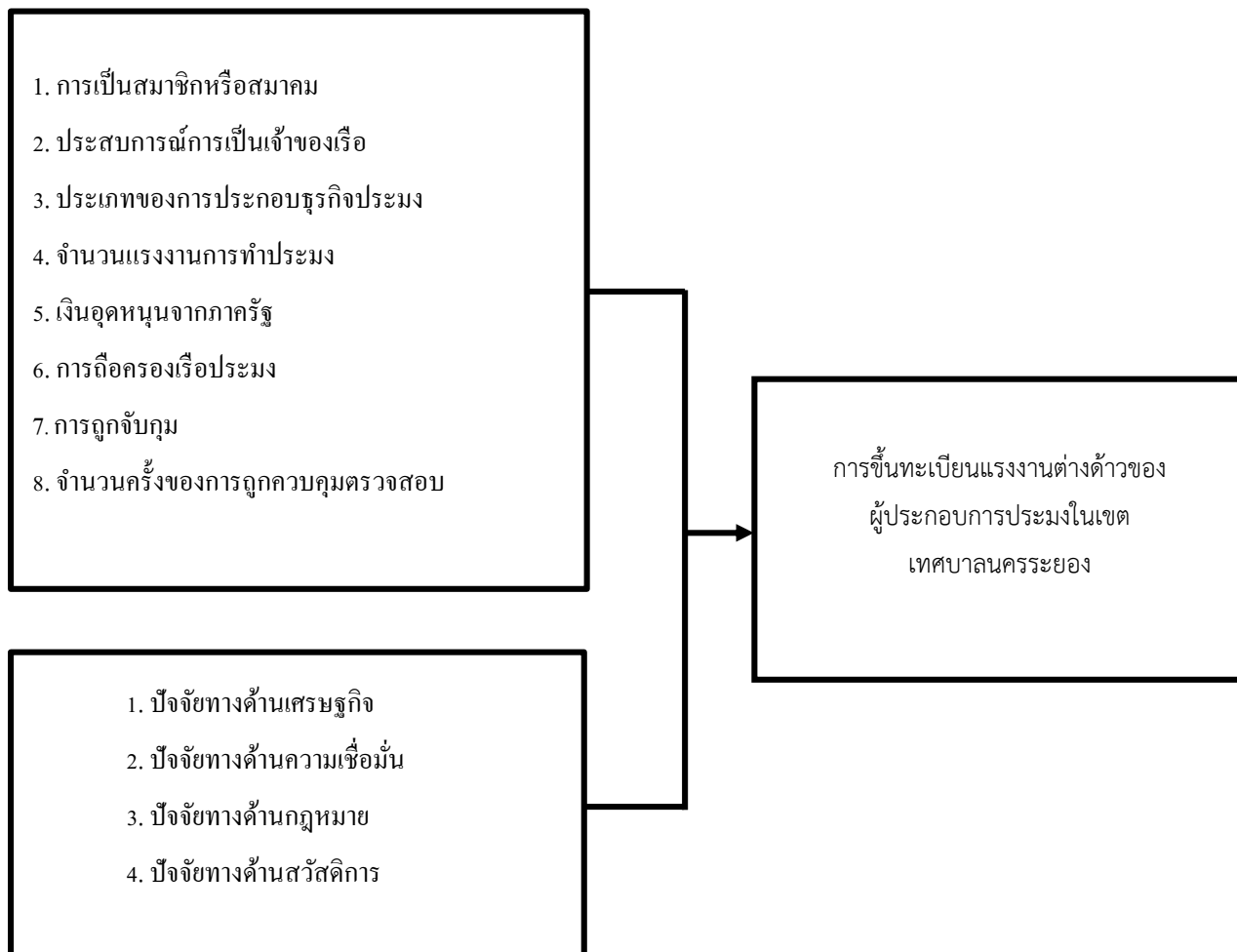
การเป็นสมาชิกหรือสมาคม มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (วสพร บุญสุข, 2556) ประสบการณ์การเป็นเจ้าของเรือ มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (พีระพงศ์ วงษ์สมาน, 2539) ประเภทของการประกอบธุรกิจประมง มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (วสพร บุญสุข, 2556), นิสกา ม่วงพัฒน์ (2558) จำนวนแรงงานการทำประมง มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (วสพร บุญสุข, 2556) เงินอุดหนุนจากภาครัฐ มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (วสพร บุญสุข, 2556) การถือครองเรือประมง มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (พีระพงศ์ วงษ์สมาน, 2539) การถูกจับกุม มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (พีระพงศ์ วงษ์สมาน, 2539) จำนวนครั้งของการถูกตรวจสอบ มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (พีระพงศ์ วงษ์สมาน, 2539) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (นฤบาล จิตทยานันท์, 2545) ปัจจัยทางด้านความเชื่อมั่น มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (กิตติเมธ สาคุณ, 2554) ปัจจัยทางด้านกฎหมาย มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (กิตติเมธ สาคุณ, 2554), นฤบาล จิตทยานันท์ (2545), ภัทรวรุช เกอแสดะ (2552) ปัจจัยทางด้านสวัสดิการ มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง (นฤบาล จิตทยานันท์, 2545), นิสกา ม่วงพัฒน์ (2558), ภัทรวรุช เกอแสดะ (2552)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ใช้ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านความเชื่อมั่น ปัจจัยด้านกฎหมาย ปัจจัยด้านสวัสดิการ เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่นำมาใช้ในการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. การเป็นสมาชิกหรือสมาคมที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น
2. ประสบการณ์การเป็นเจ้าของเรือที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น
3. ประเภทของการประกอบธุรกิจประมงที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น

4. จำนวนแรงงานการทำประมงที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น
5. เงินอุดหนุนจากภาครัฐที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น
6. การถือครองเรือประมงที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น
7. การถูกจับกุมที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น
8. จำนวนครั้งของการถูกตรวจสอบที่แตกต่างกันอย่างน้อย 1 กลุ่มมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองแตกต่างจากกลุ่มอื่น
9. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง
10. ปัจจัยทางด้านความเชื่อมั่นมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง
11. ปัจจัยทางด้านกฎหมายมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง
12. ปัจจัยทางด้านสวัสดิการมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้ที่ประกอบกิจการประมงในเขตเทศบาลนครระยองครอบคลุมพื้นที่ของ 4 ตำบล ได้แก่ 1. ตำบลปากน้ำ 2. ตำบลท่าประดู่ 3. บางส่วนของตำบลเชิงเนิน 4. บางส่วนของตำบลเนินพระ ผู้ประกอบการประมงชาวไทยที่มีการพาลูกจ้างที่เป็นแรงงานต่างด้าวมาดำเนินการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน 530 ราย
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบจำนวนประชากร โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จากผู้ประกอบการ 530 ราย เมื่อคำนวณแล้วได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษาทั้งสิ้น 228 ราย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดจากทฤษฎี เอกสารต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ภาววิ รักรน้ำเที่ยง ชีระ กุลสวัสดิ์ อนุรัตน์ อนันทนาร และภัทรพงษ์ รัตนเสวี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย การเป็นสมาชิกหรือสมาคม ประสพการณ์การเป็นเจ้าของเรือ ประเภทของการประกอบธุรกิจประมง จำนวนแรงงานการทำประมง เงินอุดหนุนจากภาครัฐ การถือครองเรือประมง การถูกจับกุม จำนวนครั้งของการถูกควบคุมตรวจสอบ โดยใช้รูปแบบของแบบสอบถามชนิดปลายปิดชนิดเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง โดยใช้รูปแบบของแบบสอบถามชนิดปลายปิดชนิดเลือกตอบ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม โดยใช้รูปแบบของแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

ทั้งนี้ แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพื่อทดสอบความเที่ยงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน และนำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินแล้วมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ก่อนนำไปทดลองใช้ในภาคสนามกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการศึกษาที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจริงของการวิจัย เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายข้อ ด้วยวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับได้ค่าเป็น = .704

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บตัวอย่างจาก ผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง จำนวน 228 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อให้สามารถนำมาเป็นตัวแทนของผู้ประกอบการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยการวิเคราะห์ลักษณะกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่มี นำมาแปลงเป็นคะแนน (Interval Scale) และใช้การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สถิติเชิงอนุมาน ทดสอบปัจจัยคุณลักษณะ ด้วยสถิติการทดสอบค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 2 กลุ่ม ทดสอบปัจจัยคุณลักษณะ ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่แบ่งได้ 3 กลุ่มขึ้นไป ทดสอบปัจจัยด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความเชื่อมั่น ด้านกฎหมาย และด้านสวัสดิการปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง ด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกสมาคมประมงมากที่สุด คือ ร้อยละ 50.4 มีประสบการณ์การเป็นเจ้าของเรือ 21 ปีขึ้นไปมากที่สุด คือ ร้อยละ 45.2 มีประเภทของการประกอบธุรกิจประมงเป็นเรือประมงพาณิชย์มากที่สุด คือ ร้อยละ 56.1 มีจำนวนแรงงานการทำประมง 51 คนขึ้นไปมากที่สุด คือ ร้อยละ 42.1 ไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐมากที่สุด คือ ร้อยละ 81.6 มีการถือครองเรือประมงเป็นเรือประมงของบริษัท/นายจ้างมากที่สุด คือ ร้อยละ 54.8 ไม่เคยถูกจับกุมมากที่สุด คือ ร้อยละ 88.2 ไม่เคยถูกควบคุมตรวจสอบ/จับกุมมากที่สุด คือ ร้อยละ 88.2 และมีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($= 3.72$, S.D. = .21)

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการ มีความความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .65) ทางด้านความเชื่อมั่น พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการ มีความความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .64) ปัจจัยทางด้านกฎหมาย พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการ มีความความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .57) ปัจจัยทางด้านสวัสดิการ พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการ มีความความคิดเห็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .58)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่า การเป็นสมาชิกหรือสมาคม, ประสบการณ์การเป็นเจ้าของเรือ, ประเภทของการประกอบธุรกิจประมง, จำนวนแรงงานการทำประมง, เงินอุดหนุนจากภาครัฐ, การถือครองเรือประมง, การถูกจับกุม, และจำนวนครั้งของการถูกตรวจสอบมีผลต่อการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวแตกต่างกัน และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ, ปัจจัยทางด้านความเชื่อมั่น, ปัจจัยทางด้านกฎหมาย และปัจจัยทางด้านสวัสดิการ มีความสัมพันธ์กับการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษา พบความสัมพันธ์ของตัวแปร ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อค้นที่ได้จากการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกหรือสมาคมกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตาม

วิภาวี รัตนทิพย์ ชีระ กุลสวัสดิ์ อนุรัตน์ อนันตนาธร และภัทรพงษ์ รัตนเสวี

กฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวสพร บุญสุข (2556) โดยการเป็นสมาชิกสมาคมประมง ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจากสมาชิกสมาคมประมงนั้นมีการประชุมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการปฏิบัติตามกฎหมายโดยสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการบังคับใช้กฎหมายควบคุมเรือประมงผิดกฎหมาย รวมทั้งในเรื่องกฎหมายต่างๆมีผลต่อการทำประมง ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การเป็นเจ้าของเรือกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิระ พงศ์ วงษ์สมาน (2539) โดยการมีประสบการณ์เป็นเจ้าของเรือ 21 ปีขึ้นไป ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจากผู้ประกอบการประมงไทยส่วนใหญ่เป็นการทำประมงแบบธุรกิจของกลุ่มนักลงทุน มีการปฏิบัติตามกฎหมาย เข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายได้ดีกว่ามีการศึกษาควบคู่ไปกับการทำประมง

ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของการประกอบธุรกิจประมงกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของนิสกา ม่วงพัฒน์ (2558) โดยการมีประเภทธุรกิจประมงเป็นเรือพาณิชย์ ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจากผู้ประกอบการประมงไทยส่วนใหญ่เป็นการทำประมงแบบธุรกิจของกลุ่มนักลงทุนจะต้องมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของทางรัฐบาล มีประภาศให้เรือประมงพาณิชย์จะต้องมีการจดทะเบียนเรือ ให้ถูกต้องหรือเรียกอีกอย่างว่าใบอนุญาตการทำประมง เนื่องจากวัตถุประสงค์ของเรือประมงพาณิชย์เป็นการจับสัตว์น้ำมาเพื่อจำหน่าย

ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานการทำประมงกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวสพร บุญสุข (2556) โดยการมีแรงงานเป็นจำนวนที่ใช้ในการทำประมง ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจากการทำธุรกิจประมงส่วนใหญ่จะเป็นการทำธุรกิจเพื่อการค้ามากกว่า ทำให้ต้องใช้แรงงานเป็นจำนวนมากต่อการปฏิบัติงาน และบทลงโทษที่รัฐบาลได้กำหนดเอาไว้ นั้นมีการกำหนดโทษไว้หนัก ผู้ประกอบการจึงกระทำความผิดกฎหมายมากกว่าการขัดต่อกฎหมายเพื่อเลี่ยงการเกิดปัญหาในภายภาคหน้าต่อการดำเนินธุรกิจประมง

ความสัมพันธ์ระหว่างเงินอุดหนุนจากภาครัฐกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของวสพร บุญสุข (2556) โดยการไม่ได้รับเงินอุดหนุนจากภาครัฐ ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจากผู้ประกอบการไม่ได้นำเรื่องของตนเองขึ้นทะเบียนเรือประมงลำใดที่ผิดกฎหมาย และไม่ผ่านการตรวจเช็คเอกสารทั้ง 15 รายการ อาทิ ใบอาชญาบัตร

ใบอนุญาตใช้เครื่องวิทยุและอุปกรณ์เซฟตี้ให้ถูกต้องตามกระบวนการกฎหมาย นำผลไปสู่การกู้กองทุนที่รัฐบาลตั้งกองทุนไว้ไม่ได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการถือครองเรือประมงปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระพงษ์ วงษ์สมาน (2539) โดยการถือครองเรือประมงเป็นเรือของบริษัทหรือนายจ้าง ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจากกรณีการบังคับใช้มาตรา 44 แก้ปัญหาตามประกาศเดือนจากสหภาพยุโรปถึงการจำกัดให้มีมาตรการในการป้องกัน ยับยั้ง และจัดการทำการประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุมเรือที่จะออกทำประมงในน่านน้ำได้จะต้องผ่านการการตรวจเช็คเอกสารทั้ง 15 รายการ อาทิ ใบอาชญาบัตร ใบอนุญาตใช้เครื่องวิทยุและอุปกรณ์เซฟตี้ให้ถูกต้องตามกระบวนการกฎหมาย จะต้องผ่านการลงทะเบียนให้เรียบร้อยก่อนถึงจะสามารถเอาเรือออกทำประมงได้อย่างถูกต้องกฎหมาย

ความสัมพันธ์ระหว่างการถูกจับกุมกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระพงษ์ วงษ์สมาน (2539) จากการวิเคราะห์ทางเดียว พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษา สถานภาพถือครองรถ และจำนวนครั้งในการถูกจับกุม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางเสียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยการถูกจับกุม ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจาก ส่วนใหญ่ไม่ถูกจับกุม โดยรัฐบาลได้กำหนดข้อบังคับให้ผู้ประกอบการมีความเกรงกลัวต่อกฎหมายเป็นอย่างมาก จะต้องดำเนินการตามกฎหมายให้เรียบร้อยตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ หากเรือประมงไม่ผ่านอาชญาบัตร ต้องจอดเทียบท่านำไปสู่การขาดรายได้ต่อการดำรงชีพ เพราะไม่กล้าออกจับปลากแล้วถูกเจ้าหน้าที่จับกุม

ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งของการถูกตรวจสอบกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงในเขตเทศบาลนครระยอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระพงษ์ วงษ์สมาน (2539) จากการวิเคราะห์การทางเดียว พบว่า ตัวแปรด้านระดับการศึกษา สถานภาพถือครองรถ และจำนวนครั้งในการถูกจับกุม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางเสียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยการมีจำนวนครั้งของการตรวจสอบ ไม่เคยถูกควบคุมตรวจสอบ ทำให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น เนื่องมาจาก ผู้ประกอบการได้ดำเนินการตามกฎหมายตามที่รัฐบาลได้กำหนดระยะเวลาเอาไว้เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการทำประมงที่ผิดกฎหมาย

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ด้านความเชื่อมั่น ด้านกฎหมาย และด้านสวัสดิการกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการประมงใน

วิภาวี รัตนทิพย์ ชีระ กุลสวัสดิ์ อนุรัตน์ อนันตนาทร และภัทรพงษ์ รัตนเสวี

เขตเทศบาลนครระยองสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรวรุท เกอแสดะ (2552) แนวทางการพัฒนากระบวนการ จดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ของสำนักบริหารแรงงาน ต่างด้าว พบว่าผลและสภาพปัญหาในการดำเนินการ จดทะเบียนแรงงานต่างด้าวดังกล่าวนั้นยังไม่มี ประสิทธิภาพ เนื่องจาก กระบวนการดำเนินงานมีระเบียบและแนวปฏิบัติมีรายละเอียดมากเกินไปกว่าที่ นายจ้างจะเข้าใจ และคู่มือการปฏิบัติงานในปัจจุบันไม่ชัดเจน มีข้อกำหนดและขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ทำให้ขั้นตอนในการออกใบอนุญาตทำงานล่าช้า และเป็นผลให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจที่ไม่เหมือนกันในการ ตัดสินใจระหว่างการทำงาน นฤบาล จิตทยานันท์ (2545) การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการใน จังหวัดเชียงใหม่กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับ แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในสถานประกอบการ คือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าจ้าง แรงงานในการว่าจ้างแรงงานต่างด้าว รองลงมาคือ ปัจจัยทางด้านกฎหมายควบคุมการใช้แรงงานต่างด้าวที่ เกี่ยวข้องกับการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวและปัจจัยด้านสวัสดิการสังคมในการลดค่าใช้จ่ายในด้าน สวัสดิการในการว่าจ้างแรงงานต่างด้าวมาก และปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับ แรงงานต่างด้าว คือ ผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมการใช้แรงงานต่างด้าว

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยสำคัญในเชิงนโยบายที่ สำคัญ ดังนี้

1. ต้องมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องของการจัดหาดำเน่งงานให้มีความสัมพันธ์สอดคล้อง กับการปฏิบัติงานให้ตรงตามความต้องการกับตำแหน่งงาน มีการตรวจสอบผู้ประกอบการเกี่ยวกับการ บริหารจัดการดูแลเรื่องอัตราค่าจ้างให้แก่แรงงานต่างด้าว พร้อมทั้งดำเนินการเพิ่มศักยภาพของการ พัฒนาการดูแลแรงงานต่างด้าว

2. เพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสาร ประสานงานต่างๆ มีการพัฒนาประสิทธิภาพในการ บริหารงานอย่างเป็นระบบ พร้อมการดูแลจัดการเกี่ยวกับการดูแล ตรวจสอบผู้ประกอบการที่เข้ารับบริการ และการปรับปรุงเกี่ยวกับศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องให้มีความสามารถที่จะตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้ประกอบการ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ผู้ประกอบการ

3. มาตรการทางด้านกฎหมายควรมีการเพิ่มช่องทางในการให้ความรู้ ความเข้าใจในการขึ้น ทะเบียนแรงงานต่างด้าว การประกาศถึงรายละเอียดในเรื่องของบทลงโทษหากไม่ได้พาแรงงานต่างด้าวไป ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว เข้าใจถึงความสำคัญการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อกระตุ้นให้ ผู้ประกอบการได้ตระหนักถึงบทลงโทษของตนเองมากขึ้นหากกระทำผิด จนเกิดความชัดเจนเข้าใจแก่ ผู้ประกอบการ

4. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจะต้องมีการพบปะกับผู้ประกอบการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะมีการปรับปรุงเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานในด้านสวัสดิการที่ผู้ประกอบการจะต้องให้แก่แรงงานต่างด้าวตามขั้นพื้นฐานที่สมควร รวมไปถึงการช่วยผู้ประกอบการเกี่ยวกับการสอดส่องดูแลแรงงานต่างด้าวที่กระทำผิดต่อเงื่อนไขสัญญาการจ้างงานแรงงานต่างด้าว เพื่อเพิ่มศักยภาพเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่กฎหมายได้กำหนด

รายการอ้างอิง

- กรมการจัดหางาน. (2560). *ขั้นตอนการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)*. วันที่ค้นข้อมูล 10 ตุลาคม 2561, เข้าถึงได้จาก www.doe.go.th/prd/alien/service/param/site
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2560). *กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และการค้าประเวณี และควบคุมการขอยาน*. วันที่ค้นข้อมูล 15 ตุลาคม 2561, เข้าถึงได้จาก www.law.m-society.go.th/law2016/law/view/776
- กิตติเมธ สาคุณ. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเชื่อฟังและปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 1*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริการงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคนต่างด้าว*. (2559). วันที่ค้นข้อมูล 14 มีนาคม 2561, เข้าถึงได้จาก www.mol.go.th/academician/basic_alien
- จุฑามาศ ชุ่มทองพิทักษ์. (2550). *การบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ทำอากาศยานแห่งชาติ*. แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ, สาขาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัชชา วิทสิริศิลป์. (2549). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในเขตอำเภออุ้มทอง*. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, โครงการปริญญาโทบริหารธุรกิจ (สุพรรณบุรี), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นฤบาล จิตทยานันท์. (2545). *ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว*. ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิสกา ม่วงพัฒน์. (2558). *การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว: อุปสรรคและแนวทางแก้ไข*. โครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ รุ่นที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.

- วิภาวี รัตนทิพย์ ชีระ กุลสวัสดิ์ อนุรัตน์ อนันทนาธร และภัทรพงษ์ รัตนเสวี
เบญจพร สุขศรี. (2557). ผลกระทบของนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำวันละ 300 บาท ต่อการขึ้นทะเบียนแรงงาน
ต่างด้าว: กรณีศึกษาแรงงานต่างด้าวชาวพม่า ในกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเลแปรรูป
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิระพงศ์ วงษ์สมาน. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับมลพิษ
ทางเสียงของผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภัทรรุช เกอแอสละ. (2552). แนวทางการพัฒนากระบวนการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง
สัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- เรือนคำ อ่อนคล้าย. (2546). ปัญหากระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองในจังหวัด
เชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วสพร บุญสุข. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในอำเภอ
บางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการธุรกิจเกษตรและ
อุตสาหกรรม อาหาร, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศูนย์ประสานงานแรงงานประมงจังหวัด. (2560). กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการ
นำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ. กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคน
ต่างด้าว, สัญญาจ้างแรงงานประมงทะเลสำหรับแรงงานต่างด้าว. วันที่ค้นข้อมูล 18
พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้จาก www.doe.go.th/pcf
- สุณีย์ จ้อยจรัส. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบกิจการอาหารทะเล
แช่เยือกแข็ง ในจังหวัดสมุทรสาคร. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานประมง. (2559). ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายด้านการประมงในจังหวัดระยอง ประจำปีงบประมาณ
2559. วันที่ค้นข้อมูล 18 พฤศจิกายน 2560, เข้าถึงได้จาก [www4.fisheries.go.th/local/
index.php/main/site/fpo-rayong](http://www4.fisheries.go.th/local/index.php/main/site/fpo-rayong)
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2560). พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.
2551 ในโครงการป้องกันด้านแรงงานต่างด้าว. วันที่ค้นข้อมูล 12 ตุลาคม 2560, เข้าถึงได้จาก
<http://www.rayong.m-society.go.th>
- สำนักงานแรงงานจังหวัดระยอง. (2560). สถานการณ์แรงงานจังหวัดระยองเกี่ยวกับบทสรุปสถานการณ์ด้าน
เศรษฐกิจและแรงงานของจังหวัดระยอง. วันที่ค้นข้อมูล 12 ตุลาคม 2560, เข้าถึงได้จาก
www.rayong.mol.go.th/node/14219
- อุทัย เสียงแจ่ม. (2553). คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี.
นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.